

HÄMEEN SANOMAT.

Tilaukshinnat ovat:

	Zakamis- kaupungissa	Postifont- toorisissa	Asiamiesten luona
Koko vuodelta	3: — p.	4: 29 p.	3: 90 p.
3/4 vuodelta	2: 50 p.	3: 52 p.	3: 17 p.
1/2 vuodelta	1: 75 p.	2: 48 p.	2: 20 p.
1/4 vuodelta	1: — p.	1: 43 p.	1: 20 p.

Yksityisnumerot 10 penniä.

Hämeenlinnan kaupungista.

Toimittaja D. A. F. Lönnbohm.

Lehti ilmestyy:

joka Tiistai ja Perjantai aamupäivällä. Kuuluttuksia ja ilmoituksia otetaan vastaan Hämeen Sanomain kirjapainossa ja kaup. Lampen'in puolisissa. Hinta 10 penniä pieneltä riviltä taksittavalla ja 15 p. etusivulla. Kuotkalaiset suomennetaan ilman erimaksua. Suom! Kirjoitukset ja uutiset toimitukselle.

HÄMEEN SANOMAT

jatkaa, hiukan laajennettuna, entistä vaikutustansa tänä vuonna koki kykyänsä mukaan edistää henkisiä ja aineellisia pyrintöjä. Mitä tärkeimpänä ajankäsitteenä pitää lehti edelleen Suomen kielen korottamisen luonnolliseen asemaansa, mutta katsoo nyhyajan vaativan että suomenmielistä puoluetta niin paljon kuin mahdollista pidetään koossa ja näin venäläisten hyökkäysten tähden omaa hallitusta ja etenkin valtiosääntänsä kaikin voimin tuetaan ja heidän vaikutustansa karsutaan. Valtiotaloudellisetkin kannalta pidämme edelleen edistettävänä sellaiset yhteiskunnalliset seikat kuin: naiskysymys raittisuusasia, torpparien ja irtolaisten tilan tutkiminen ja parantaminen y. m.

Uusia ovat luvanneet, paitsi entiset, — herrat yliopettajat: **J. G. Geitlin, E. Bonsdorff, K. Ervast** ja maisteri **J. A. Hahnsson**, — myöskin tohtori **A. Genetz** sekä maisteri **E. S. Yrjö-Koskinen** y. m.

Joka läänin pääkaupungissa on hankittu kirjeenvaihtajia, jotka antavat yleiskatua läänin pyrintöistä. Ulkopuolella Suomenkin on saatu kirjeenvaihtajaksi Amerikan Suomalaisen lehden toimittaja **A. Leinonen**, eräs pappismies Wirosta ja suomalainen opettaja Pietarista, Jutelmia Wenäjältä (heimolaiskansoista) on luvannut maisteri **A. D. Heikel**. Helsingin kirjeitä tulee, kuten tähänkin asti olemaan lehdesissä.

Maanviljelystä ja taloutta, tietoja torilta, lyhyitäkin filmäyksiä Hämeessä ilmestyy lehtiin, kirjallisuuden arvoitelmia, kertomuksia ja jutelmia ja m. s. tulee vähäisen tilan mukaan lehdesissä säännöllisesti olemaan.

Hämeen Sanomain tilaukshinta pyyhki entisellään. Se tulee siis olemaan:

Zakamis- kaupungissa	Hämeenlinnan postifonttoorisissa	Muissa posti- kaupungissa	Asiamiehillä postifonttoorisissa	Konttooreissa	Postifonttorien kautta
-------------------------	-------------------------------------	------------------------------	-------------------------------------	---------------	---------------------------

Koko vuodelta	3: — p.	4: 11 p.	4: 29 p.	3: 90 p.
3/4 vuodelta	2: 50 p.	3: 37 p.	3: 52 p.	3: 17 p.
1/2 vuodelta	1: 75 p.	2: 38 p.	2: 48 p.	2: 20 p.
1/4 vuodelta	1: — p.	1: 37 p.	1: 43 p.	1: 20 p.

Wenäjälle saapi lehtea tilata suorastaan toimitukselta 2 ruplalla vuosikerran. Joka toimitukselta tilaa 7 kappaletta, saa niiden lisäksi yhden ilmaiseksi; joka tilaa 10 saa 2, joka tilaa 15 saa 3, jokaiselta seuraavalta viideltä kappaletta annetaan yksi ilmaiseksi. Ne, jotka tilaavat vähintään 25 kappaletta saavat lehdet luokseen lähetettyksi 3:sta markasta.

Zakamis- ja tilauspaikkoja kaupungissa ovat:

Lampen'in, Strömberg'in, Grönlund'in ja Walleniuksen kaupapuodit sekä Kronholm'in leipuripuoti, ja Hämeen Sanomain kirjapaino. — Samoista paikoista saapi myös ostaa numeroita 10 pennistä.

Tampereella ottaa tilauksia vastaan ja myö yksittäisiä numeroita **J. F. Olán**, Porvoossa kauppijas **E. Ika-Heimonen**.

Helsingissä saa tilata lehteämme Herra Laurent'in sanomamyömaläissä, Ruotsalaisen teaterin vieressä.

Pietarissa ottaa tilauksia vastaan kirjakauppijas **Anton Lindeberg** (Malaja Konjuschennaja n:o 5).

D. A. F. Lönnbohm.

Tilaukset ja rahakirjeet ovat ohjattavat Hämeen Sanom. Konttooriin. Ilmoitukset opii jättää kirjapainoon.

Päivälistä.

Joka päivä.

Kello 9 e. pp. — 9 j. pp. Hämeenlinnan lähikönnätinkonttori avoinna.
Uutiset Hämeenlinnasta lähtevät kello 7,21 e. p. ja kello 8,41 j. p. p. Helsinkiin, Hangoniemelle ja Pietariin; kello 12,43 j. pp. Turkuun; kello 10,43 ja 9,19 Tampereelle. Tulvat Hämeenlinnaan kello 12,41 ja 9,17 j. p. p. Helsingistä ja Pietarista; kello 7,21 e. pp. Tampereelta ja Turusta.
 Kirjelaatitot tyhjennetään: postitoimiston ulkopuolella kello 11,27 ja 11,3/4 e. pp. sekä 11,46 j. pp.; kaupungilla kello 6 ja 11,1/4 e. pp. 5,1/4 j. pp.; rautatie asemalla 10 minuuttia ennen posti- ja matkustajajunan lähtöä.

Joka arkipäivä.

Kello 7—1 e. pp. ja 3—8 j. pp. Hämeen Sanomain kirjapaino avoinna.
 Kello 8—1 ja 3—6 Rautatien malakini konttori avoinna.
 Kello 9—1 ja 2—4 Hämeenlinnan postito-

misto lähtewiä posteja warten avoinna.
 Kello 9—1 ja 2—4 1/4 Hämeenlinnan postitoimisto tulewiä posteja warten avoinna.
 Kello 9—1 ja 2—6 j. pp. Myöhdään postimerkkejä postitoimistossa.

Tänään tiistaina.

Kello 12—2 Pohjoismaiden osakepantin konttori avoinna.
 Kello 1 j. pp. Kirjelaatitot kaupungilla tyhjennetään.
 Kello 1 1/2 j. pp. Kirjelaatitot postitoimiston ulkopuolella tyhjennetään.
 Kello 6 j. pp. Ripeys (sporti)lehden perustawa kokous Larjonilla.
 Kello 1/27 j. pp. Woimisteluyhdistyksellä alkaa harjoitukset.

Suomenna kesiwiikkona.

Markkinat.
 Kello 9—10 e. p. p. Rahatoimikamarin konttori avoinna.
 Kello 9—1 Kirkkoherran kanslia avoinna.
 Kello 10—1 Yhdyspankin konttori avoinna.
 Kello 10 e. pp. Raastuwanoikeus alkaa istuntonsa.

Ylihuomenna Torstaina.

Kello 12—2 j. pp. Pohjoismaiden osakepantin konttori avoinna

Ilmoituksia.

(Huom. Hämeen. 1 k. suom. rtf. 13 r.)

Hämeenlinnan Woimisteluyhdistys.

Harjoitus alkaa tiistaina ja perjantaina kello 1/27—1/28. Uusia jäseniä vastaanotetaan tämän kuun loppuun asti.

Suom! Wapaat liikkeet alkawat kello 1/27.

Tobtaja.

(Huom. U. S. ja S. D. 1 k. 6 riv.)

Ustahuwissa 10 p. Zanakkalassa on eräs neiti Hämeenlinnasta, löytänyt kultatellon. Joka omistaja saa perästä **R. Juskilalta** Hywikkään kylästä Zanakkalassa.

Wourata mielitään.

„Wuodeksi 1 p:stä Kesäkuuta 1886 4 tahi 5 huonetta, tampouri ja kofii. Wastaus: E. Lalle Hämeen Sanomain kirjapainossa“.

Maanviljelystä ja taloutta.

Ruutama sana puhdetöistä.

Usein kuullaan moitteita siitä, kuinka huonolla kannalla miesten käsityön laita on Hämeen maaseuduilla, ja etenkin syytetään että niin sanotut puhdetyöt miehiltä ovat miltei kokonaan unohtuneet. Walttetaan näet, etteivät miehet wiitfi eiwätkä osakaan, niin mitään, wetelehtiwät waan wuoteella ja milloin misjätin nuot lähes loppumattoman pitkät talvipuhteet. Tähän moitteeseen ja walttukseen lienee tylläkin syytä, waan moittijat, jotka tawallisesti ovat isäntiä, eiwät ainakaan useimmissa tapauksissa, ole katsonet tarpeelliseksi tuon epäkohdan syytä hakea wäähä sywemmältä.

Wika heidän mielestään on waan siinä, etteivät palvelijat wiitfi tehdä. Puheena olewaan epäkohtaan ovat kuitenkin itse moittijat, isännät, useinkin wariin paljo ja enin moitteen alaiset. Sillä heidän welwollisuutensa on itse esimerkillä näyttää, kohoittaa, ohjata ja opettaa palvelijoihansa käsityön tekoon. No niin! Se on hywä, sanottaneen, mutta jos ei isäntä sattuisi itsekkään „saamaan puusta irti“ niin mitä silloin on tehtävä? Semmoista walttettawasti löytynee paljonkin, waan älkööt silloin myöskään moittiko palvelijoihansa taitamattomuudesta, wieslä wäheemmin wiitfimättömyydestä. Sillä wälinpitämättömyydestä he juuri itsekkin ovat taitamattomia.

Isännän asema ja welwollisuus waa-tii, että hänen pitää osaaman itse tehdä ja palvelijoihansa ohjata ainakin tawalli-

sempien talouskapineiden teossa. Jotain nuori mies, joka alkaa wastaajuu-
 deissa tulla maatilain omistajaksi tahi haltijaksi, pitääköön welwollisuus-
 tenansa harjaantua wäähän tawalli-
 sempien talouskapineitten tekemiseen.

Usein puuttuu taloudeissa kaikkien tarpeellisimmaksi puusepän työtalut. Höyläpenkistä puhumattakaan, ei ole edes tarpeellisempia höyliä, sahaa, purasta ja näweriä. Tähän taaskin wäitettäneen, ettei niitä höyläpenkkejä eikä monia muita nyhyajan warsinaisia puusepän työkaluja ennenkään ollut kuin puusepällä ja ani harwoiesä taloiesä, mutta käsi-, eli puhdetöissä kuitenkin tehtiin nykyistä paremmin. Aika on kuitenkin niin paljon tässäkin kohden muuttunut, että mitään ei ennen kaitwattu tahi oikeammin osattu kaitwata, sitä nyt pidetään wälttämättömänä. Niinpä höyläpenkki pitää jo löyhtymän joka taloussa, jopa useampiakin, palwelijain lukumäärän mukaan, sekä tarpeellisemmat höylät, sahat, purat, näwerit, suorakulma, suuntapiirrin y. m. isompia ja wähempia kutakin lajia. Ensin wälttämättömimmät ja sitten tarpeen mukaan harwinaisempia.

Edellyttäen isännän joko itse taitawan käsitöitä tehdä ja muita neuwoa, tahi että tässä kohden on jotakin apua, asetataan syhyllä uuden palvelijan tultua, hänelle puhdetyöksi jotain helpompaa „työselmää“, waikka waan aluksi keltawollinen retikalikka tehtäväksi. Senjälkeen kappaa, kiulua, santoa j. n. e. Paitsi tarpeellisia aluneuwoja, waluutettakoon tekijä jo, edeltäpäin ettei hänen kapineensa, tulloon se kuinka kehno tahansa, joutu kenenkään pilkan esi-
 neeksi, sillä sitä niin moni alottelija pelkää siihen määrään, ettei hän koskaan pääse alkua edemmäksi. Kapineen walmistuttua huomautettakoon ystävällisesti kaikki siinä mahdollisesti löyhtywät wirheet ja miten niitä wasta woi-
 daan wälttää ja samalla kehoitetaan uut-
 ta koettamaan. Jos ensimmäinen kapine tulee aluksi niin huono, ettei sitä woi käyttää, mikä tuskin tapahtuu, jos järkipärisestä ohjaajaa on saapuwilla ollut, niin häwitettäkään se sitten wasta kuin toinen on walmistunut, jotta siinä olewat wiat toisia tehdesä ovat nähtäwänä. Kuin alkuun kerran on päästy woiadaan sitte ottaa waikeampien tehtämiä esille. Ensin puureki se on semmoinen tawallista puusewampi reki, jota raudoittamatta käytetään syhyu kewan ja wiimeksi wanhempana kessällä peltokalujen kuljettamiseen, senjälkeen isompia astioita, keweampi työreki, työ-
 rataan häkit y. m. s. Aikaa woihtaan käppi ryhtyminen yhä waikeampiin sitte kun jo tawallisempia ja tarpeellisempia on tarpeeksi asti. Warma on että useammissa tapauksessa tekijälle itselleen

Lasmaa mähitellen semmoinen halu ja into käsitöihin ettei hän toisinaan oikein tahtoisi työskelmäänsä kädestään laskea, silloin kuin päivä walfenee ja tähtyy ulkotöihin lähtee.

Kuin joku miehistä ensin saadaan oppimaan, niin ja jos hän on ystävällisluontoinen kumppaleitaan kohtaan, woipi isäntä antaa ja määrätä hänet heikompi ohjaamaan, silloin kuin ei itse ole tilaisuudessa sitä tekemään. Sillä tässä kohden woipi helposti käydä niin että se, joka waikka itse taitaakin jotain tehdä, ei ole ollenkaan sopiva kumppaliaan ohjaamaan.

Tällä kaikella olemme edellyttäneet sen, ettei palvelijain muuttua säännöllisesti toimiteta, sillä semmoisisa oloissa ei todellakaan woi olla puhettakaan mistään kunnollisista ja arwoikaimmista käsitöistä.

Kun Herran on alkuun päästy huomaamat palvelijat pian itsekin mikä suuri hyöty heille itselleenkin tästä taidosta wastaisuudessa on. Oman perheen Herran perustettuaan, woivat, ei ainoastaan itse tehdä omat tarpeelliset talouskapineensa, waan wieläpä myhtäwäksikin, ollen näin yht'aikaa esim. huonolla säällä sopiwana wälitysnä ja useinkin awullisena tulolähtenä.

Tuntemme taloja, joissa puhdetoinä on valmistettu ei ainoastaan kaikki tarpeelliset talouskapineet, koneita auroja h. m. s. lukuun ottamatta, waan wieläpä myhtäwäksikin. Tuntemme myöskin miehiä, noita samoja, jotka nuorena palvelukseen rhytyessä ensin tekivät muutamia „pesän lestiä“, mutta nyt käsitöillään ansaitsewat ei ainoastaan hyvän toimeentulon waan wieläpä isonlaisia säästöjäkin, ilman että he olisivat laajentaneet tointansa suu-remmaksi kuin mitä yksin ehtiwät tehdä.

— a.

Terwatosken seurahuone.

Kun Rhyttylän asemalta poikkeaa länteen ja ajelee runsaan puolituntia määniköitä ja pajuttuneita suoniittijä aukeaa wihdoin mätkemman seudun laiteessa näkyyiin ensin peltowainioita sitten laakson pohjalta Terwatosken tehdas. Matkalla siwuuttelee useita fuormamiehiä, tulijoilla on isoja puulaatikoita, joissa on paperia, menijillä jälleen rättejä, joista paperia valmistetaan.

Kun tehdas tulee näkyyiin, wetää ensin huomion puoleensa 2—3 pitkää sawutorwea, sitten kymmeniä rakennuksia puusta ja wihdoin tiilihuoneuksia, joissa ovat tärkeimmät koneet ja laitokset. Pitkiä kahdenkertaisia rakennuksia on ulompanakin, jotka ovat tyhwäkeä warten, mäden rinteillä wastapäätä niitä on tehtaan wirtamiesten ja isännöitsijän asunnot.

Tasainen wainio ulottuu ja lewenee isännöitsijän talon ja joenniskan wälillä ja näköala laajenee etelään päin siwalle järwelle, jonka rantoja kaunistaa petäjikkö ja koivikkotörmät ja mäkitset kunnat. Itse tehdään ja tään järwen ympärille on nimittäin säilytetty kaunis metsä maiseman kaunistukseksi. Tuulispää tosin syksyllä teli tuhoa kattomalla wirtan pituudelta ja firwesheiton lewehdeltä wälttämää hirsikköä. — Yhhyesti sanoen sentu on säilyttänyt kappaleen erämaan luontoa, jonka lisäksi ihmiskäsi on tuonut wihdytyksen jälkiä. Erämaasta tämä olitin ennen, sillä pari kolme

kymmentä vuotta sitten wielä 2—3:kin karkhua kaadettiin täältä kesästä.

Mika on jo siitä kowasti muuttunut. Wäestö ja asumus on karrtunut ja lewinnyt. Toista tuhatta asukasta on yksin Terwatosken maille ja neljättä sataa itse tehtaalla. Metsemies saa nyt tawallisesti ajella jäniffiä ja tyhtyä entisiin muistoihin. Entiset hitaat Hämmäläiset ovat eurooppalaistuneet ja osaawat panna porkat ja franseesit, juoda kahwia kolmasti päivässä, lukea päivän kysymyksiä waltioollisista lehdistä, wetää sikaaria, pelata piljaartia ja tehdä tuota hywää fileää Terwatosken postipaperia.

Mutta kertomuksessa olenkin jo joutunut hiukan edelle, jotta on kääntymisen itse asiaan — seurahuoneen awaukseen.

Rannan puolelle tehtaasta on katemalle wainiolle kohonnut viime kesän ja syksyn kulussa uusi huoneus, joka on uljaampi muita, suurempi maaseudun pienempiä kirkkoja sekä asuntoja. Korkeanlaiselle kiviwalalle on se rakennettu ja suu-ruutuilla ikkunoilla warustettu. Wäestämme sissään. Pylväisen porstuan kautta tullaan isoon waloisaan juhlahuoneeseen, joka ylettyy molempain kerrosten läpi. Tään wertaista salia saa etsiä edempääkin. Hämeenlinnassa ei ole mitään vastaamaa, eikä Helsingissä woi muita werrata kuin Oloppilashuoneen suurta salia, joka kuitenkin on pienempi ja parwiensa puolesta wäheisempi. 8 aika uunia, 2 kuskakin nurkassa päällekkäin, antawat lämmintä. Päitje tätä on 2 lukusalua, yläkerrassa joissa kummassakin on piljaarti tehtaan tyhmiehille, siihen wielä iso tyhkö ja tarjoushuone.

Lukuhuoneessa on kirjasto, jota tyhmiehet itse hoitawat. Siinä on noin 600 kirjaa, ja rahastossa 2,000 mrf., joiden koroilla ynnä sakoilla, sitä ylläpidetään. Tehtaan rahastonhoitaja on tätä nykyä kirjastonhoitajana.

Kirjaston warat talletetaan yhdyspankissa. Lainaukset tehdään sunnuntaisin. — Lukuhuoneessa on koko joukko sanomalehtiä.

Lukuhuone awataan aamuisin kello 9 ja suljetaan illoin kello 11. Lukuyhdistyksen saa kuulua jokainen hywä käytköinen tehtaalainen ja lähiseutulainen, joka noudattaa sen sääntöjä. Oikeus iltahuvien ja raittiusrawintolan pittoon on hankittu läänin wernööriltä.

Yhhyesti mainiten ovat järjestyssäännöt seuraawat: 1) jokaisen tulee nuhtetomasti käytkötyä; 2) jäsenmaksu määrätään vuosittain (nyt 3 m. miehiltä, 1½ naisilta ei tukaan saa maffaa enempää eikä wähempää); 3) wieras henkilö pääsee toisten seurassa maffutta; 4) tuloiilla kustannetaan sanomalehtiä, lopuilla talous tarpeita, jotka ovat yhdistyksen eli seuran omat; 5) jos joku päihtyneenä ilmaupi, suljetaan ulos, eikä pääse ennen takaisin kuin maffaa uuden jäsenrahan; 6) piljaardia saa wastedes käytköä eri maffua vastaan, sitten kuin senaatiilla on lupa saatu. *) Tulot käytketään piljaartin ylläpitämiseen; 7) älköön wätewiä tukaan tuokotai juoko jäsenyhdyntä menettämisen uhalla.

*) Käitteen se pitääkin olla ministerien suostumus; juuri kuin heillä ei olisi tärkeämpia asioita!

Huoneudessa on wielä pohjakerroksessa isot holwautut kellarit tyhwäkeä warten, joilla on iso käytköllinen merkitys. Sen sijasta että ennen itsekukin perheellinen koetti rakennella sinne tänne köytköitä potaateilleen, owat ne nyt samoin kuin tuores liha, h. m. tarpeet huwässä säilöissä: 40 kellaria, joihin itsekukin on eri owi lienee jo jätetty yhtä monen haltuun. — Tehtaalaisilla on nimittäin monella potaatin tyhwä ja hoitoa kesäseen aikaan paise tilaisuutta kalasteluun: noin 60 „terwanokkaa“ on nim. joella silloin liikkeellä.

Tyhwäkeä warten on myös vapaa koulu, jossa on 2 opettajarta ja 60 lasta. Onpa ampumaratakin miesten ratoksi.

Aineena olewa seurahuone, joka on 65 jalkaa pitkä ja 45 jalkaa leweä, ei woi olla aiwan huokea hintainentaan. Moni maaseutukirkko on epäilemättä paljoa huokeampi kuin tämä, joten kustannukset noussewat moneen kymmeneen tuhanteen. Piirustuksen on tehnyt arkkitehti Höjer Helsingissä.

Kello 2 wiime sunnuntaina kokuunuttiin ensi kerran miehisä tähän uuteen huoneeseen. Wäkeä tulwasi monelta suunnalta ja pian oliwat parwet ja keski-laattia wäkeä jotenkin täynnä. Meliääninen tyhwäen laulukunta lauloi muutamaman wirren ja pastori Appelwist Hämeensinnasta piti saarnan muotoisen selityksen päivän ewankeliumista ja kosketi lopussa päivän merkitystä siten awarten ja wihkien huoneen hengelliseen ja henkiseen, hyödylliseen ja huwittawaan tarkoitukseen.

Tällöin oltiin tilaisuudessa hawaita, että huone on äänellisessä suhteessa erittäin onnistunut.

Huoneesen mahtuusi luultawasti tarpeen waatiesja noin 1,200—1500 henkeä. Wihkijäisissä ei ollut kuin noin 600. Sen jälkeen oli kunnallisneuwos hra E. Humblen tuttwawia, Zanakkalan kunnan talonpoikia kutsuttu päivälliselle, jossa kunnan esimies R. Riipula kiitti kunnan puolesta Terwatosken osakeyhtiötä ja etenkin sen isännöitsijää hra Humblea, jonka ansioffi tää hyödyllinen laitos on kuitenkin luettawa.

Kun huone valmistuu näin ahtaina teollisen hallan aikoina, jolloin Wenäjän tulli kokee tehdä lopun koko teollisuudestamme, on tietysti seurahuoneella tahta suurempi arwo. Kun näin on koetettu tehtaalaisten elämää hausken- taa, onkin jokainen halukas tehtaalla pyhymään ja tulee kiitollisuudella aina muistamaan huoneen awauspäiwää, joka oli kuin poudan silmä Hämeen harmaan talwi-taiwaan alla. Sekä isäntä että tehdaswäen lienee nyt kuitenkin toiwokkaampi käydä tulewaisuutta kohti.

Tulirokko.

Tulirokko riehuu Jotioisten kappelissa ja monen äidin sylin se on ryöstänyt tyhjäksi, jättäen haiteita kaipauksia ja muistoja surewien wanhempien powehen. Niinpä kätkettiin maan mustaan multahan, wiimewuoden lopulla, toisena joulupäiwänä wiisi nuorta matkamiestä; uudenwuodenpäiwänä neljä; senjälkeen sunnuntaina kaksi; loppiapäisenä seitsemän; senjälkeen sunnuntaina taasen kahdeksan ja lähemmä kymmeneen ruumista odottaa taasen pääsemään kätköön. Käitki,

paitsi paria owat olleet nuoria lapsia, joiden waikeroimiset kuolinwuoteella ja warfin warhainen pois muutto, täältä murheenlaaksota, jättää niin liikut- wan, oudon ja sumean tunteen ihmis- sydämeen. Mutta iloksi muuttuu murhe, ja toimon riemu sielun kirkaata, kun ajattelee: kuinka onnellisia sentään nuo lapsukaiset owat, — niitä Herran on kutsunut taimaan iloon, Siionin ruhtinas kihlaunut morsiamekseen, sillä Hän se on joka tuntee omansa. Sullikaamme lasten tulla Hänen tykönsä, sillä se on Herran tahto, ja älkäämme surulla ja itäwöimillä kiel- tää heitä Hänen tykönsä tulewasta, sillä ilman Herran sallinnotta ei pientä warpuistakaan tapeta puun oksalta kirkumasta. Kaarlo.

Yllä olewasta kirjeestä kiitämme sen lähettäjää, mutta olemme aiwan toista mieltä lasten kuolemisen suhteeseen. Ajat- telemme että lapsia ei synnytetä kirkomaahan wietäwiksi waan elämään. Meidän maa on siffi harwaan asuttu, ettei ole waraa menettää pieniäkään afukkai- ta, ja tässä yllä jo mainitaan 36 kuol- leeksi. Syynä kuolewaisuuteen on kul- kutauti, joka on estettämässä, mutta, luultawasti ei ole kunta eikä yhdytyk- kää hankkineet rohtoja, eikä ilmoitta- neet piirilääkärille, eikä olleet yksin wa- rowaisia tarttuman taudin aikana. Me odotamme näistä asioista uusia tietoja utelijaisuudella kirjeenwaihjattamme: Lewiääkö tauti muuallekin, minkälainen lääkäri teillä on, jaksako hän liikua fairaita hoitelemassa, onko pitkästä lää- kəriin ja apteekkiin, mihin asti tiedetään tautisen alan ulottuman kullekin suun- nalle? Tehkää hywin ja antakaa näis- tä asioista pikainen wastaus sanomiim- me pantawaksi.

Hämeenlinnasta.

— Läänin rahastonhoitaja E. Peter- son on erityisistä lisätoimista saanut 500 m. palkankorotuksen. (Häm.)

— Kirjeitä Hämeenlinnasta on ru- wennut olemaan Tampereen Sanomissa, nimimerkistä Kas.

— Tammerfors Aftonblad on hank- kinut itselleen kaupunkimme lääninhalli- tuksesta kirjeenwaihjtajan.

— „Figaron“ näytkönumerosta, josta mainisimme ennen mainittafoon tässä pieni ote: Että tämä äänenkannattaja to- tuuden edustajana, on toimitettava puh- taasti ruotsalaisessa hengessä (rent swenskt anda) on itsestänsä selwä, että fennomania on naamustettu walhe. Emme puhu tyhwästä suomalaisen kansallisuuden eduffi suomenmaalaisen kansan seasja, waan me puhumme fennomaniaasta. Edelli- nen on kunnioitettawaa, jälkimäinen kai- kipuolin hyljättämää ja rikofellista (fördömmwärdt och brottsligt).

— Sahja. Kapteeni E. Wetterhoff- wainaja muisti myös normaalihyöteäm- me laajan Fryzellin historian lahjoit- tamisella.

— Amerikkaan muuttawa joukkue, fotoisin Jepualta matkusti sunnuntaina rautatietä Helsinkiin päin.

— Warkaus ja löytkö. Kun näin markkinan aikana wäkeä on enempi koolla, huomautamme siitä tuonoisesta ruuna hemosen warkaudesta, josta uudestaan on kuulutus lehdesämme.

Samoin ei ole tullut perijää sille Za- nakkalassa R. Jusilan tykönsä löydytty

lutakellolle, joka näyttää löydettyäksi tuodun.

— **Raittiusseuran** vuosikokouksessa sunnuntaina valittiin vtrkamiehet tulevaaksi vuodeksi ja päätettiin siivousseurasta kokonaan. Kokouksia pitää seura joka toinen sunnuntai. Edusmieheksi „Raittius-yhtävään“, Helsingissä pidettävään vuosikokoukseen valittiin tohtori A. Genes.

— **Marffinapukuun** pukeutuu tori paraifaa, sillä lautakotuksia, kiristuja ja myömpöpyhtiä asetellaan paraifaa. Kauppaluista mainittakoon etuväessä, että Porin lohta on myöty 80 pennistä nau-la ja filasoita 1: 80 p. leimistä Sitä paitse on marffinoilla joku positiivin winguttaja ja käärmee ja krototiilin pentujen lumoja huna pieni Saffalainen „prinsssi“ huivittamassa yleisää. Epäilemättä eivät he rahattomista ajoista kärsi.

— **„Dulua soutamassa“**, niminen hauska kertomus Terwanpolttajain elämästä Dulujärven tienoilta, on ilmestynyt R. W. Kwekkään kustannuksella painosta. Kirjan tekijä on Teuvo Pakkala (Frosterus), sama, joka julkaisi vasta kirjan „Rapsuuteni muistoja“.

— **Warlaudesta**, joka yliopistolla on tapahtunut voimme antaa seuraavat tiedot viimeisten lisäksi. Ainoastaan kansatieteelliset maisteri A. D. Heikelin 1884 tuomat kapineet, jotka hän viime keväänä kuittia vastaan jätti yliopiston kofeolmiin, ovat kadonneet, muinais-kalut ovat tallessa eri paikassa. — Kun hylämainittu henkilö kirjallista teosta warten tarwitfi piirustuksia noista kapi-neista ja sitä warten taiteilija Reinhol-min kanssa meni kofeolmahuoneeseen, niin huomasi sen wapun, jossa kapineet oli-wat olleet, olewan pois. Syhyllä oli se vielä nähty siellä. Eräs juoppo wahtimies pantiin wiralta lokat. 1 päivänä. Waikaa on päättää wanhan ko wai uuden ko wahtimiehen aikana warkaus on tapahtunut. Asiasta on poliisille an-nettu tieto, ja yliopiston konsistorille pyhntö kahden wahtimiehen palffaamisesta lukuisain huoneitten wahtimiseen.

— **Hämeenlinnan metsästys-seuran** on taas onnistunut samaan kolme ilvestä, jotka ampui viime lauantaina seuran reipas metsästäjä Herra S. Lindqvist.

— **Ne kansalaiset**, jotka ovat huvi-tetut hyödyllisen ja huivittavan riipeh-lehden perustamisesta metsästästä, ka-lastusta, hewosriipeyttä y. m. warten, pyhdytään kofeontumaan tänään kello 6 Larjonille.

— **Kuollut** Maanwiljelijä R. Uoti-la Orhewedellä 51 w.; Malmin ase-manpäällikkö Sandberg Helsingissä 38 w.

— **Normaalilyseen** rakennustoimi-kuntaan on senatti määrännyt leht. R. J. Blomstedt'in puhenjohtajaksi ja jäse-niksi A. Cawén'in, A. W. Appelqvist ja G. A. Eklund'in

† **Alfia** kuoli tapaturmaisesti maiste-ri G. H. Lindeqvist Sortavalassa 17 p. tätä kuuta 39 vuoden iässä. Hän oli säwyisä ja hiljainen mies tai-tawa opettaja-toimeksaan, jossa oli wuo-desta 1878. (Raati.)

— **Tanakkalasta** kirjoitetaan, että viime kirkossa kuulutettiin viime sun-nuntaina pitkä ruotsalainen kuu-lutus, joka olisi lähtenyt tästä kuwer-näöriin wirastosta. Tätä emme oikein usko, sillä onhan jo afoja lääninwiras-tomme ollut suomalaisuuteen kallistuma.

Joko oli kuulutettava asia aiottu waan Ruotsia hymmärtäville tai se oli niin wähpätöisestä aineesta, ettei sitä tar-winnut hymmärtääkään tai sitten on ta-pahtunut joku erehdys, joka on erehdys-senä arwosteltawa. Odotamme war-mempia tietoja kuulutuksen sisälluksesta.

— **Tyrwännön Hautilassa** on ollut viime wiikon lopulla tulipalo, jonka hä-wityksistä on erilaisia tietoja meille tullut.

— **Someron polttimon** tarkastajaksi on määrätty nimismies W. Bläfield. (Häm.)

— **Wanhemaksi toimitusmaan-**mittariksi läänimme on nimitetty R. J. Krank Waasan läänistä (H. D.)

— **Kangasalan** kirjastoissa, joka on kirkon safaristosissa, on noin 800 kirjaa. Sen hoitajana on puuseppä Forsblom, joka lainaa kirjoja kirkonajan jälkeen. (Nam.)

— **Porwoossa** on W. Söderström saanut kirjakauppa-oikeudet.

— **Kirjailija A. Sypänen** on os-tannut Porwoossa juriskanditaatti E. Forsell'ilta talon 11,250 markalla.

— **Samarialaisopetusjakson** patee Tampereella toimeen tohtori Jdman.

— **Ruhmoisissa** on tehty kirkonpää-tös, ettei saa kyläläisissä tarjota wiera-ille muuta kuin wettä. (T. S.)

— **Jyväskylän tyttökoulu** on 21 vuotta waiuttanut. Alussa sai se 7,200 viime aikoina 4,000 m. waltia apua, mutta se ei riitä. Yhtijisillä on huo-nona aikana waikaa sitä kannattaa. Koulu joutuukin sentähden pulaan, ellei waltio ota kaikkia luokkia kerralla hal-tuunsa, lausuu R. S.

— **Keittolaitosta** löyhille puuhataan Jyväskylään. (R. S.)

— **Suomalaisuus edistyy.** Pro-wesfori Jaakko Forsman on rumennut pitämään suomalaisiakin luentoja yli-opistossa. (U. S.)

— **Ufewelwolliiset** Turusta ovat käyneet susijolla Ruskossa, eversti Bre-mer ampui suden ja ilwefsen sekä eräs aliupseeri toisen suden, kertoo Aura. Ollisi tuo aliupseerinkin nimi saanut tulla mainituffi! (U. S.)

— **Muistopatsaan** pystyttämistä J. W. Snellmannille ehdottaa T. S. pääkirjoituksessa

— **Wiinantöitä.** Turun marffinoilla surmattiin 2 miestä. (S. T.)

— **Paritissa** oli läsnä 23 suoma-laista Topeliuksen syntymäpäiwäkemuis-sa. (R. Pr.)

— **Turwa**, joka tarkasi Amerikkaan, on asettunut Dakotaan „Sawon“ fiirtokuntaan. (U. S.)

Matkalla sinne oli hänet joku tawan-nut New Yorkissa ja nähnyt hänen ra-hoja pankkiin panewan. (Folkw.)

Ulkomailta.

Serwia alkaa myöntyä Bulgaarian liittoon, koska sitä ainoastaan uudiste-tun sodan kautta olisi mahdollinen es-tää. Turkisakin arwele Gobdon Effendi, ettei mainitusta liitosta ole juuri wa-hinkoa, kunhan waan Bulgaria pyhy wapaara ulkowaltain waiutuffista.

Englannin parlamentti on awattu ja waltaihuin puhe pidetty. Ehdotel-laan joitakin maakuntatäräjiä Englantia, Skottantia ja Irlantia warten, siten tyhdyttääkseen Irlantilaiset, jotka wal-mistawat suurta puoluekaupankäyntiä, minkä mukaan eivät aio ostaa mitään Englantilaisilta kartanon omistajiltaan.

Waikka raittiudesta on ollut was-ta paljo puhetta lehdesfämme emme, ole tahtoneet kieltää sija seuraawalta kirjoituffelta, jossa on monta uutta yf-tijseikkaa kosteteltuna.

Kansallisuus ja raittiusasia, „Hämäläisen“ kirjoitusten johdosta.

[Kirj. Airo.]

„Hämäläinen“ on viime vuoden lo-pulla pahesunut sitä, kuin Hämeenlin-nan papit antoivat hymäkyhän lausun-non raittiusliikkeestä. Lehti huomaut-taa, kuinka maahamme tulwaa turmiol-lista raittiuskirjallisuutta Amerikasta. Totta on, että raittiusalalla liikkuu paljo kristillisyydelle wieraita aineksia, joka tulee siitä, että kaitissa kansoissa enem-mistö on usfotonta ja surutonta. Mut-ta koska „Hämäläinen“ tietää tänne A-merikasta tulewan kirjallisuutta, tietää hän vielä paremmin että tänne tulee enemmän epäkristillistä raittius- sekä muuta kirjallisuutta Ruotsista, ros-kaisia romaaneja y. m. ja että ruotsa-lainen puolue maasfamme enin juofii viime mainittua kirjallisuutta, sekä wä-himmin harraastaa raittius asiaa, tietää myöskin Hämäläinen, että Ruotsalainen puolue on melkein sama kuin wiinapuolue (jotka suomenkielisinä äänenkannat-tajana on m. m. „Hämäläinen“). Sa-ma puolue on myös suurinmaksi ofaksi usfoton, järkeisoppinen. Tunnetusta syystä on „Hämäläisen“ siihen waikaa koskea.

Viime waltiopäiwän aikana „Hämäläisen“ jo soitti hätäkelloa kansallisuus-den ja raittiusasian tähden, peljäten kaitfi paremmat asiat jääwän un-hotuffiin, — keskustelematta, päättämät-tä. Ruotsikielinen puolue on nähtä-nyt tahtowansa, kannattaa ja edistää sitä, mikä on Suomen kansan tofionnen syö-päläinen, niinkuin esim. wiina, juutalai-set ja realismi, ja niitä koetetaan jos jollain tawalla pyhyttää ja turwata, es-täen kansan wapaata kehitymistä. Kie-len kahleista ja juopumuksen orjuudesta nähtää Suomen kansa halulla tahtowan päästä. — Kansallisuus ja raittiusasia, — siinä „Hämäläisellä“ kaitfi pulmaa, joista ei sen mielestä pappitaan selwää saa.

„Hämäläinen“ wertaillee ehdotonta raittiutta kaittifi kristillisyydelle, mutta moinen wertailminen on melkein samaa kuin juoppouden puolustaminen. On-han se nähty, mihin rhyypistelemisen wie. Siinä ei ole enempää kristillisyyt-tä kuin ehdottomassa raittiudessakaan.

„Hämäläinen“ mainitsee Suomen kan-san mielipiteenä, että ehdoton raittius on kristinopin jyrkkä wastakohta, ja että se joka käy raittiusseuroissa, ei käy kir-kossa. Tuo liene „Hämäläisen“ omaa. Käyewätköön kaitfi raittiusharrastuffien wastustajat ahferaan kirkossa? Eiwät silloin kuitenkään, kuin ovat kapafassa. Suomalainen kansa on myös innolla ottanut osaa raittiuspyrintöihin. Wi-inki eli wiinapuolue taas tunnetaan suureksi ofaksi ateistiseffi. Raittiusliik-keen kanta on sille myöskin wastainen. Samasta puolucesta on „Hämäläisellä“ useammat tilaajansa. Siitä hätähuuto seu viime vuoden 94 n:rossa.

Kuin Hämeenlinnan papit ovat moit-tineet „Hämäläisen“ kanta raittiusasi-assa sanoo „Hämäläinen“ puolustele-malla: „Me emme ole tietääksemme kes-tään kehoittanut juomareiksi“ (!) Sa-man lausea kuulemme wiinaporwareilta ja kapatoiffijoiltakin. He eiwät ketään

kehoita juomareiksi. Herjaten rait-tiusasiaa ja wedellen wiinawirjiä, kaa-tawat he rhyhyyn tofensa perästä, tie-täen juopumuksen seuraawan itfestään.

„Hämäläinen“ kaipaa tilastollisia tie-toja erittäinkin Helsingissä olewain yh-distyffien waiutuffesta, montako tofi juoppoa (mainitut yhdistyffet) ovat saaneet käännytyffi puoleensa ja paljoko kynnelliä he ovat pyhykineet pois wihe-liäisistä perheistä“. Parin vuoden ajalla olen ofaltani tullut tuntemaan parikym-mentä „tofijuoppoa“, joiden elämä on tyffköndään muuttunut siitä ajasta kuin he käännywät selkänjä wäkijuomille, kos-ka niiden kohtuus heidät useimmin petti. Heidän käytköfensä, waatteensa, muoton-sa, huoneensa ja perheensä todistaa sen, että ehdoton raittius on maallisen siu-nauksen tuottanut usealle ihmiselle. Ei juinkaan sekään ole tapahtunut Juma-lan tiedotta ja tahdotta. Kristillisyyt-tänsä en woi arwostella, mutta — ai-natin luulen sen olewan selwemmällä kannalla, kuin juomarina ollessaan. He owat nyt tawallisia ihmisiä, jotka ennen oliwat ihmistä alempia. Ellei wafawa luontoinen woifi hyödyffeen raittiuslu-paustaan pitää, ei sitten woifi lufaan esim. luwatua welkaansafaan lähimmäi-sellensä suorittaa, jota tofin on waikem-pi, mutta sekun tehtävä. (Jatf.)

Posti lähtee Hämeenlinnasta 1885 vuoden joulukuun 1 päivästä toistaisekfi:

Joka päiwa:

Aamulla: Hankoniemeen, Helsinkiin, Lap-penrantaan, Pietariin, Porwoosen, ulkomaalle sekä kaittiin pyhäyspaikoihin ja postilaitofiin Helsingin—Hämeenlinnan, Kihimäen—Pietariin, Hankoniemen—Hywinkään ja Kerawan—Porwoon rautateitten warrella.

Päiwällä: Tampereelle, Turkuun, sekä pyhäyspaikoihin ja postilaitofiin Turun—Tampereen—Hämeenlinnan rautateitten warrella.

Ehtoolla: Alawudelle, Helsinkiin ja Bia-poriin, niin myöskin kaittiin Helsingin Hä-meenlinnan—Tampereen—Waasan rautatien warrella olewiin pyhäyspaikoihin ja posti-laitofiin.

Alajärwelle tuorstaina ehtoolla. Artjärwelle (afema) sunnuntaina aamulla. Asfifalaan perjantaina aamulla.

Asfolaan (afema) kesiwiikkona aamulla. Promarwiin (afema) perjant. aamulla. Daalin tehtaalle tiistaina ja perjantaina päi-wällä.

Ettrödhön kesiwiikkona ja lauwantaina päi-wällä.

Elmälle (afema) kesiw. aamulla. Enontaipaleen (afema) kesiwiikkona aamulla. Espoosen (afema) maanant. ja lauwant. amul-la

Euralle tuorstaina päiwällä. Ewolle kesiw. aamulla ja lauwant. päiwällä.

Gobdyhyyn (afema) kesiw. ja lauwant. päi-wällä.

Haapawedelle sunnunt. aamulla. ja kesiwiik-kona ehtoolla.

Haminan maanant., tiist., kesiw., tuorst., perjant. ja lauwantaina aamulla.

Hankajalmelle (afema) sunnunt. aamulla.

Hartolaan tuorstaina aamulla.

Hartolalle (afema) tiistaina päiwällä.

Hankiwuorelle (afema) tuorst. aamulla.

Heinolaan sunnunt., tiist., ja tuorst. aamulla.

Heinäwedelle sunnunt. ja tuorst. aamulla.

Hiitolaan kesiw. ja lauwant. aamulla.

Hinnerjoelle (afema) kesiw. ja perjant. päi-wällä.

Himangolle sunnunt., tiist. ja tuorst. ehtoolla.

Hirwenjalmelle (afema) tuorst. aamulla.

Hollolaan (afema) perjant. aamulla.

Hontajoelle (afema) tiist. päiwällä.

Hämeenhyröön (afema) tiist. päiwällä.

Härnään sunnunt., tiist. ja tuorst. ehtoolla.

Hälmeen sunnunt. ja kesiw. aamulla.

Hälisiin tiistaina päiwällä.

Häljoelle maanant., tiist., tuorst. ja lauwant. ehtoolla.

Hämäläisiin kesiwiikkona aamulla.

Himpilähelle kesiw. ja lauwant. aamulla.

Jufoolen (afema) maanant. lauwant. aamull.

Jakkimaan kesiw. ja lauwant. aamulla.

Jepualle sunnunt., tiist. ja tuorst. ehtoolla.

Joensuuhun sunnunt., kesiw. ja tuorstaina aamulla.

Juhanneken pitäjään (afema) tuorst. aamulla.

Joroisiin sunnunt. ja tuorst. aamulla.

Joutaan (afema) tuorst. aamulla.

Juwalle sunnunt. ja tuorst. aamulla.

Juutaan (afema) tuorst. aamulla.

Shwästyhdään tiist. ja lauant. päivällä se-
 lä tuorst. ehtoolla.
Sääntöön tiist. ja lauant. päivällä.
 Väikeen kesiwiikkona ja lauant. aamulla.
Seuraviin (asema) tiist. päivällä ja kesiwi-
 aamulla.
Kajaanin sunnunt. ja kesiwiikk. aamulla.
Kalajoelle sunnunt., tiist. ja tuorstaina eh-
 toolla.
Rangasniemeen (asema) tiistaina päivällä ja
 tuorst. aamulla.
Karjalohjalle (asema) sunnunt. päivällä, lau-
 wantaina aamulla.
Karstulan (asema) sunnunt. ehtoolla ja lau-
 wantaina päivällä.
Karttulan sunnunt. aamulla.
Kastiseen tiist. ja lauant. päivällä.
Kauhajoelle (asema) maanant. ehtoolla ja lau-
 wantaina päivällä.
Kauhawalle sunnunt., tiist. ja tuorst. ehtool-
 la.
Kemiin sunnunt., tiist. ja tuorst. ehtoolla.
Kemissä (= Kimito) tiist. ja perjant. päi-
 väällä.
Kerimäelle (asema) sunnuntaina ja tuorstaina
 aamulla.
Kesälahdelle (asema) sunnuntaina ja kesiwiikk-
 on aamulla.
Kuurulle tiistaina päivällä ja tuorstaina eh-
 toolla.
Kihteleswaraan (asema) kesiwi. aamulla.
Kirkonummelle (asema) maanant. ja lauant.
 aamulla.
Kirvuun, kesiwi. ja lauantaina aamulla.
Kiteelle sunnunt. ja kesiwiikk. aamulla.
Kiuruvedelle (asema) sunnunt. aamulla.
Koivistöön (Wipurin läänissä) tuorstaina
 aamulla.
Kofemäelle (asema) lauantaina päivällä.
Koffolaan sunnunt., tiist. ja tuorst. ehtoolla.
Rontiolahdelle (asema) kesiwiikkona ja tuorst-
 aina aamulla.
Rorpiilahdella (asema) tiist. ja lauantaina
 päivällä.
Rorpoon kesiwiikkona päivällä.
Roskella (asema) kesiwi. aamulla.
Rotaa maanantaina, tiistaina, kesiwiikkona.
 tuorstaina, perjantaina ja lauantaina aamulla.
Kristiinään (asema) sunnuntaina ja tiistaina
 aamulla.
Kristiinän kaupunkiin, tiistaina, tuorstaina ja
 lauantaina aamulla.
Kuhmoisiin (asema) lauantaina päivällä.
Kuhmoniemielle sunnuntaina aamulla.
Kumlinkiin (asema) kesiwi. ja lauantaina
 päivällä.
Kuopioon sunnunt. ja tuorst. aamulla sekä
 tiistaina päivällä.
Kuurehvedelle (asema) tiistaina päivällä.
Kurkijolle kesiwiikkona ja lauantaina aam-
 mulla.
Kuruun (asema) maanant. ehtoolla ja tuorst.
 päivällä.
Kätkisalmeen tiistaina, kesiwi. ja lauantaina
 aamulla.

— **Kirjeenwaihtoa.** P. Kun olette ti-
 lanneet 33, saatte 6 kaupan päälle, sa-
 moin saavat muutkin.
a. ja ri. Sellaisia kirjoituksia täällä
 juuri tarvittaisiin. Kaupungin maiste-
 rein on näet mahdoton maalaisten asi-
 oita niin asiallisesti selvitellä.
 Ne asiamiehet, joille tähän asti warmu-
 den wooffi olemme lähettäneet muutaman
 kappaleen päälle määrän, kun tilaajat
 yhä owat karittuneet, saawat jakaa nume-
 rot nähtenumeroina.

Kursit.
Suomen Pankki, 20 p. Tammiukuuta.
 Myyjät. Ostajat.
 Pietari . . . . . 249 — 244: — 100:1ta

Kuulutuksia.
 (Huom. Häm. 1 f. 5 r.)
Posta Niko Nikonpoika Pitula on
 karannut palveluksestani, kiellän te-
 tään edeswastauksen uhalla ottamasta
 häntä työhönsä. **E. Kantala,**
 Hattulasta.
Asianomaisella luvalla pidetään Ilta-
huwit Seuranäytelmällä ja tans-
 silla Turengin Paturin tilalla Janak-
 kalassa tämän Tammiukuun 31 päivä-
 nä. Alkaa kello 5 j. pp.
 Sijäänpääsö 1 m., lapsilta 50 p.
Toimikunta.

Samassa tilaisuudessa
 pidetään Etelä-Hämeen-
 maalaisseuran Janakkalan haaraosaston
 Tammiukuun kokous.

F. Riuttu'n.

Manufaktuuri ja Korutawarain kaupassa myydään tämä kuun kuluessa:
25 prosenttia alennuksella

entistä tärkeimmästä hinnasta seuraavia tawaroita:
 Mustia täninki laukaita, Wärikköitä koto ja puolimillaisia kankaita, Willa
 huiveja, Huopa hameita ja Lamppuja.
 Paitti niitä löyhyt warastoissa: Suuri walikoima ruotsalaisia filkki hui-
 weja pitkillä ripsillä, Mustia ja wärikköitä filkki kankaita, Willa saaleja. Nais-
 ten ja Miesten Palttoita Turkia y. m., y. m., joita kaikkia myh alennettuuhin
 hintoihin.

Wittoisten tehtaan hyväksi tunnetuita Doffeja, Trikoita, Sa-
 tiineja ja Wefoja myh alle tehtaan hintoja
F. Riuttu.
 Hämeenlinnassa

(Huom. Häm. 4 f. 22 r.)
Kosta tään kaupungin Kengon kappelis-
 ja omistaman Korwenisaaren ja 1/2
 Sotka nimisen torpan nykyinen woof-
 raaja Erkki Erkinpoika ei ole täyttänyt
 woofraehtojan, niin tarjotaan maini-
 tut torpat julkisella huutokaupalla, jon-
 ka rahatoimikamari pitää raatihuonees-
 sa tiistaina tulewan helmikuun 9 päi-
 wänä kello 11 e. pp. enimmäen massa-
 walle woofralle tulewasta Maarianpäi-
 wästä samaan päivään vuonna 1892
 ehdoilla, jotta huutokaupassa määrätään,
 ja tulee huutajan ennen huutokauppaa
 jättää rahatoimikamariin pätewiksi wah-
 wistutus takaukset woofraehtojen täyttä-
 misestä, josta täten tieto annetaan.
 Hämeenlinnassa Tammiukuun 25 p. 1886.
Rahatoimikamari.

(Huom. Häm. 3 f. 14 r.)
Julkisella huutokaupalla,
 jonka rahatoimikamari pitää raatihuo-
 neessa kesiwiikkona tulewan Helmikuun
 8 päivänä kello 6 j. pp. tarjotaan wä-
 himmän waatiwalle kaupungin torien,
 latuosten ja muiden pleisten paikkain
 puhtaina pitämisen tänä vuonna sulan
 maan aikana, josta täten tieto annetaan.
 Hämeenlinnassa Tammi. 25 p. 1886.
Rahatoimikamari.

(Huom. Häm. 2 f., 1 f. w., 17 r.)
Täten saa waiwaisjohtokunta pleisille
 tiedoksi ilmoittaa, että se wiime ko-
 fouskessaan on piirikunnan tarkastajiksi
 määrännyt seuraawat jäsenistöään:
 1:seen piirikuntaan, johon kuuluu Kau-
 hakadun itäpuolella olewa osa kaupunkia
 ja Lasaretinmäki, hra Maisteri J. A.
 Hahnsonin.
 2:seen piirikuntaan, johon kuuluu se osa
 kaupunkia joka on äskes mainitun kadun
 ja itäisen Linnakadun välissä Turkiti-
 ja S. Lindqwistin.
 3:teen piirikuntaan, johon kuuluu Lin-
 nakatujen wälinen osa kaupunkia, Lei-
 puri E. W. Kronholmia.
 4:teen piirikuntaan, johon kuuluu Lin-
 nakadun ja Kasarmikadun väliset talot,
 kauppias E. Wahlgbergin.
 5:teen piirikuntaan, johon kuuluu wi-
 imeksi mainitun kadun ja Saarikadun
 välissä olewa osa kaupunkia, Läänin-
 kirjuri J. L. Töttermanin.
 6:teen piirikuntaan, johon kuuluu
 Saaristen kadun ja Kaimokadun wäli-
 nen osa kaupunkia, kauppias G. A.
 Lindgrénin; sekä
 7:teen ja 8:teen piirikuntaan, johon
 kuuluu Wihlmyläki, taloen myyjä J.
 O h r m a n i n; ja kolme siis sen, jota
 waiwaisasetuksen nojalla waiwaisapua
 hakee, ilmoittaa siitä piirikunnan tar-
 kastajalle. Hämeenlinnassa Tammi-
 kuun 25 p. 1886.
Johtokunta.

Kosta Hämeenlinnan säästäpankin mi-
 nulle antama wakuutuskirja n:o 1934
 on kadonnut, niin kuuletetaan se täten.
 Hämeenlinnassa 20 p. Tammi. 1886.
Ewa Leena Sylinder.

Halutaan ostaa:
Wieläkin haluan os-
taa: Kylvö heiniä, Timo-
tein ja Apilan sekaisia.
Kaupasta saa tulla sopi-
maan
J. Straboffin kanssa.
 Häm. 4 f. 10 r.

Wourattawana.
Maaliskuun 24 p:stä Kefolan rust-
 holli Kaaloisten työssä Wana-
 jan pitäjässä. **Adolf Ewen.**

Nyt oitis:
 Pienempi asunto puodin kanssa tahti
 ilman, Kesäkuun 1 p:ään.
 Häm. 2 f. 6 r. **E. Lindqwist.**

Hyhrättäwänä 1 p:stä kesäkuuta
A. Duginilla. Kaksi huonetta tam-
 purin kanssa näköala torille sekä kaksi huo-
 netta ja yksi huone pihan puolella.
A. Duginilla.
 Häm. 3 f. 6 r.

Kesäkuusta asunonhuone, talkki,
 waukuliiteri, puuhuone, osa pakariin ja
 winttiin Sarelinin talossa.
Kapteni Bläfield.
 (Häm. 2 f. 5 r.)

Häi puoti lokaali huna kolme
 asuin huonetta ja yksi sekä tarpeelli-
 set ulkokuoneet, torin warrella 1:stä
 päivästä kesäkuuta
 Leipuri **E. W. Kronholmilla.**

1:stä päivästä kesäkuuta kolme työ-
 wäen asuinhuonetta
 Leipuri **E. W. Kronholmilla.**

Nyt heti kaksi huonetta huokealla hin-
 nalla
 Leipuri **E. W. Kronholmilla.**
 (Häm. 2 f. 18 r.)

Ilmoituksia.
Möllä wiime kuun 10 ja 11 päivien
 välillä warastettiin Heikki Wäke-
 lältä Hautilan tilalta punainen walak-
 ka, noin 10 korttelia korkea, pieni wal-
 lea pitku otsassa wäsemman tafajalan
 kamio walkea, oikealle kaatuwa harja,
 jossa on wanukkeinen palmikko keskellä.
 Sitäpaitsä Huuhmarin torpasta reti,
 jonka oikean puoleinen tatanurkka oli
 rikki, sepäwaate repaleina ja sepäwäntä
 alas päin wäännettyä. Joka moi näis-
 tä antaa tietoja saa kunniallisen palkin-
 non
Heikki Wäkelältä.
 Osoite: Hämeenlinna - Hautila.

Perunoita
 ostetaan tässä kuussa Wiralan polt-
 timoon Janakkalassa, 4 markkaa
 maksetaan tynnyriltä.
Wiralan polttime.
 Häm. 3 f. 9 r.

Myytämä yksi wanhanpuoleinen tros-
 ta. Wypöskin on woofrattawana
 kaffi kammaria ja osa työkkiin
 Hjuri Hammareenilla.

Qyhdytty yksi muista muffi maantiellä
 Jdänpään ja Kruununmyllyn wä-
 lillä, jonka omistaja saa kauppias Grön-
 lundin puodista.

Museumi.
Rouva Nordinin talossa.
 Tämän kautta ilmoitetaan kunnioitettawalle
 pleisille, että minä tässä kaupungissa näytte-
 len luonnontieteellisiä museumia, jossa muun
 joukossa Boa Constrictor suuri afrika-
 lainen jättiläiskäärme, Krotodili sekä Kilpi-
 fonna owat eläwänä nähtäwät. — Sitäpaitti
 näytetään maailman pienin K a t s u m i e s
 Lilleputin prinsessi nimitetty, 22 vuotta wan-
 ha, 30 tuumaa pitkä ja 28 naulaa painawa.
 Museumi on awoinna joka päivä kello 10:stä
 aamulla kello 10:neen illalla. Yleisöä pyhyde-
 tään kuluwasti saapumaan. Kunnioitukseksi:
G. Jansson.

Wärejä Paketeissa
 kaupittelemme nyt taas toimikauden a-
 jalla meidän kaikkialla tunnetuissa kau-
 neissa waiwäreissä ja kieltämättä
 kaikkein parasta lajia. Suosittolisia ti-
 lauksia vastaan otetaan mielellään ja
 toimitetaan aina kunnollisesti ja ensi-
 tilassa. Pyhydamme arwoisia osta-
 jiamme tarfkaan maariin ottamaan, että
 jos'ainoa paketti meiltä on merkitty
E. M. Otto ja Kump.
 Helsingissä.

Kalewa
Wakutus-osake-yhtiö
 tarjontuu ruwetalkensa sellaisiin wakuutta-
 miisiin, kuin olen Hämeen Sanomain 1:stä
 n:ossa ilmoittanut. Tarkempia tietoja ja
 prospektte ja on täällä Hämeenlinnassa minul-
 ta saatawissa.
J. A. Hahnson.
 asuwa posteljooni Lönnin talossa

Suomen kaupunkien irtaimen
tawaran
Palo-apu-Yhtiö
 ottaa wakuutuslehen kateillaista irtainta tawa-
 ra Hämeenlinnassa. Tarkempia tietoja saapi
 minulta.
J. A. Hahnson.
 asuwa posteljooni Lönnin talossa

Panoksia
Turun elinorkolaitokseen
 vastaan ottaa ja toimittaa
Wolter Bläfield.
 Asunto Karwari Helin'in talossa.
Palo ja Henkiwakuutus
Osakeyhtiö
„SKANE“
 antaa Palo-, Räjähdys-, Henki- ja Elin-
 korkowakuutusja helpoja wakuus-
 maksuja vastaan ja hywillä ehdoilla
F. Riuttu'n kautta.
Huom! Pyhydetään suosittolisesti niitä, jotka
 owat täältä jo useampia wiikkoja sitten tisan-
 neet nimikortteja, telemään hywin ja nou-
 tamaan ne pois. Häm. San. kirjap.
 Hämeen Sanomain Osake-Yhtiön kirjapaino
 Hämeenlinnassa, 1886.